

1

WATER! VAN LEVENSBELANG!?

Water speelt elke dag een cruciale rol in ieders leven

Iedereen heeft water nodig

Water om te drinken, om voedsel te produceren, voor sanitaire behoeften ...

Water geeft een goed gevoel

Het zorgt voor rust en ontspanning

Water is van oudsher 'the place to be'

Zowel vroeger als nu trekt water economische activiteiten aan

© Join For Water

Mali

Voor elke gemeenschap is de toegang tot drinkwater essentieel.

In Mali is een defecte waterpomp direct voelbaar. De inwoners zijn blij met de herstelling en de investering van de gemeente om storingen op te vangen.

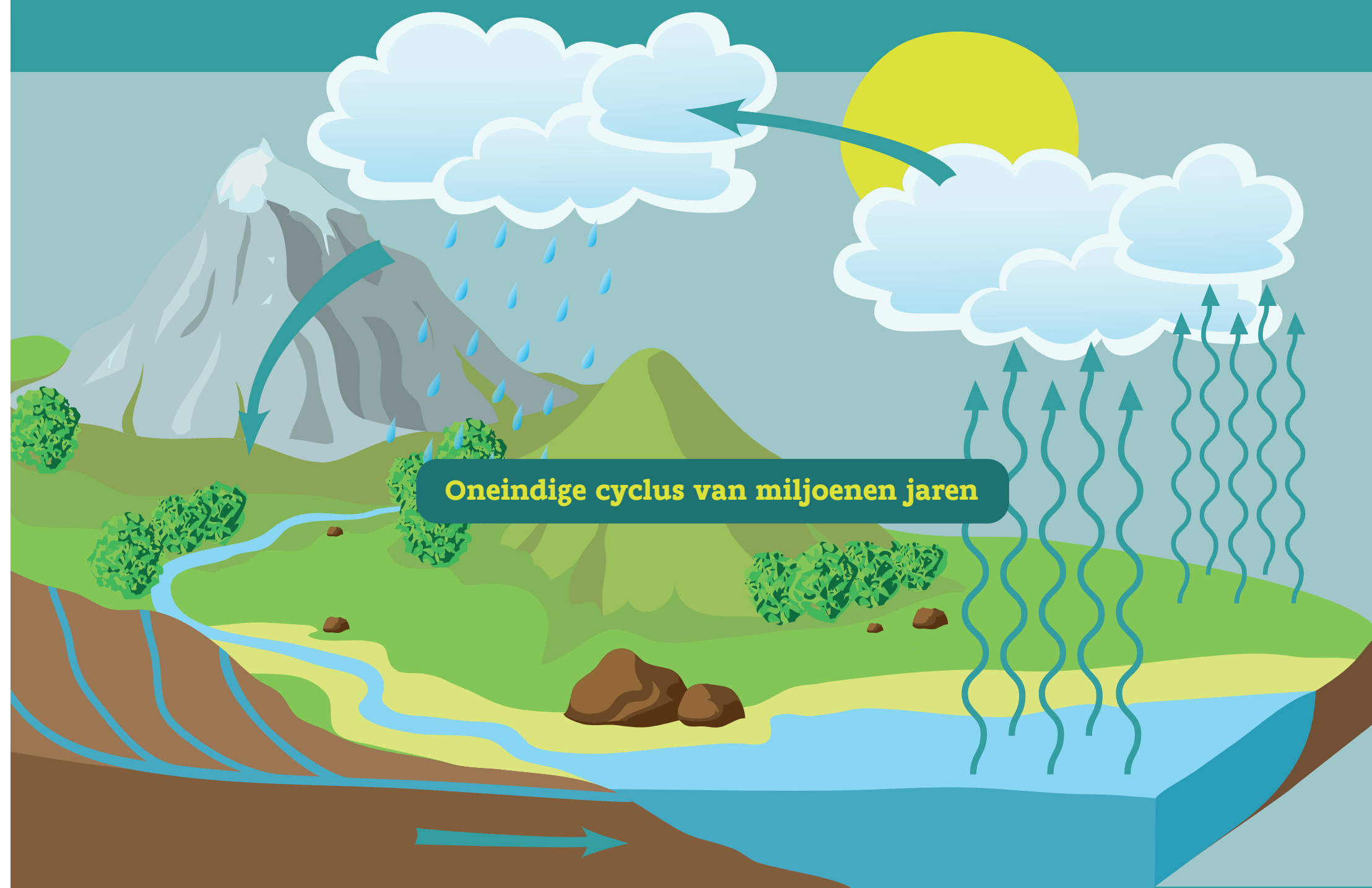
Vlaanderen
is omgeving

Join For Water

2

GESCHIEDENIS VAN HET VLOEIBARE GOUD

Water uit de kraan heeft een geschiedenis van miljoenen jaren achter de rug

3% ZOET WATER

0,5% BRUIKBAAR WATER

Podcast
3 minuten

Eén pot nat

Vlaanderen is omgeving
Join For Water

© Join For Water

Haiti

Regenwouden worden vernietigd met een tempo van 8 miljoen hectare per jaar. Nochtans zijn ze cruciaal voor de watercyclus. Door de ecosystemen te beschermen, beïnvloeden we globaal de beschikbaarheid van water. Bomen kweken en aanplanten zoals in Haïti, is één van de vele oplossingen.

Het leven op onze blauwe planeet is onlosmakelijk verbonden met de **aanwezigheid van water**.

We leven op een planeet met zeer veel water. **Slechts 0,5% is echter vloeibaar, zoet en gemakkelijk bereikbaar.** Zorg dragen voor deze kleine hoeveelheid bruikbaar water is dus een uitdaging!

Dankzij de waterkringloop gaat er geen druppel water verloren. **Water komt altijd terug**, maar dan wel op een andere plek en in een andere vorm.

Vlaanderen
is omgeving

Join For Water

3

VERBORGEN WATERWERELD

Water naar en uit de kraan legt een verborgen weg af ...

Waar komt het water vandaan

Waar gaat het water naartoe

© Join For Water

We kennen de weg van het water niet meer

Ons watersysteem is, in tegenstelling tot vroeger, compleet onzichtbaar. Van alle kanten stroomt er op een onzichtbare manier water naar ons toe en ook weer weg.

Waar is ons water?

Enorme waterspaarbekkens liggen verstopt achter immense dijken, riolen zitten onder de grond ...

We gaan ervan uit dat water overal en altijd beschikbaar zal zijn, maar ...

Elke dag gaan er in Vlaanderen meer dan 40 olympische zwembaden water verloren via lekken in de waterleidingen.

Vlaanderen heeft steeds vaker te maken met droogteperiodes die langer, vaker en intenser zijn door de klimaatverandering.

Burundi

Zorg dragen voor water is een wereldwijde uitdaging. Om drinkwater altijd goed en betrouwbaar te houden, worden bronnen beschermd tegen vee en andere vervuilingen.

Vlaanderen
is omgeving

Join For Water

4

LAST VAN WATERSTRESS?

Hoe we met ons water omgaan, bepaalt hoeveel water beschikbaar is per persoon

910 l/m²
neerslag per jaar

Het is hier **altijd grijs**, er valt veel regen en **toch is de grond kurkdroog**.

We **geven water te weinig tijd om te infiltreren**. We zijn in België meester in het vlug kwijtspelen van water (verharding en drainage). Dit alles zorgt voor een snelle afvoer van water.

De **hoeveelheid beschikbaar water per persoon in België is laag**, lager dan in droge landen zoals Spanje en Griekenland.

Bovendien zijn **aanbod en vraag van water niet in evenwicht**. Onder andere een hoge bevolkingsdichtheid, weinig grote rivieren, veel landbouw en industrie op een klein oppervlak en de klimaatverandering spelen ons parten.

Podcast
3 minuten

Watertherapie

Vlaanderen
is omgeving

Join For
Water

Nederland

Nederland neemt de 80ste plaats op de waterstress-rangschikking in, net na Tanzania. Dit is de categorie 'lage tot medium waterschaarste'. België staat op de alarmerende 23ste plaats met een 'hoge waterschaarste'. Hoewel er in beide landen behoorlijk wat neerslag valt, zit het verschil voornamelijk in de omgang met het kostbare water.

Vlaanderen
is omgeving

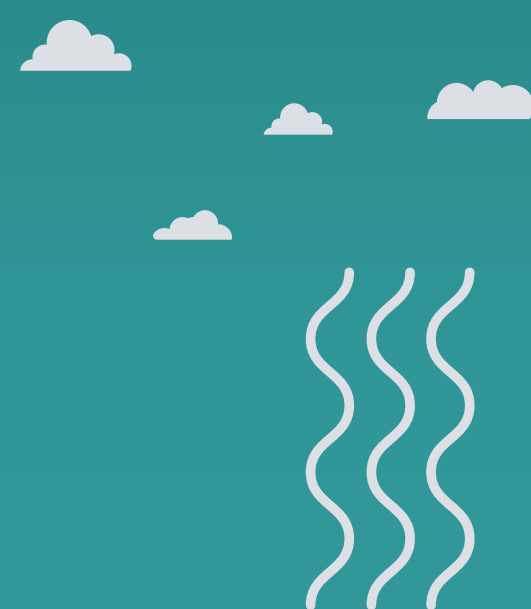
Join For
Water

5

HET BELGISCHE WEER EN ZIJN KUREN

Klimaatverandering zorgt voor meer extremen: langere droogtes en hevige neerslag

Oceanen **verdampen sneller** en warmere lucht kan **meer waterdamp vasthouden**

Hierdoor **duurt het langer** voor de regen uit de wolk valt

Omdat de wolk meer water bevat, zal de **bui dan ook heviger** zijn

Tijd

2 weken

6 weken

9 weken

We zijn enkel met water bezig als er een probleem is

Het evenwicht is zoek

Tegen 2100 verwachten we tijdens de **zomers 25% minder** en tijdens de **winters 22% meer neerslag**.

Podcast
3 minuten

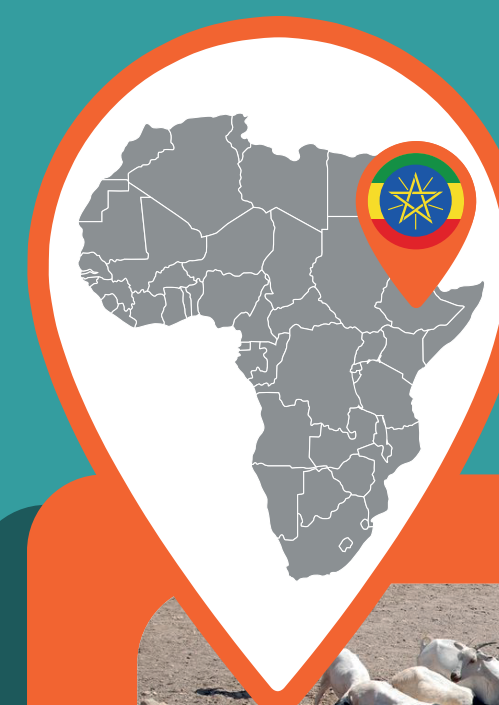

Ramptoerist

Vlaanderen
is omgeving

Join For
Water

© Dieter Telemans

Ethiopië

De gevolgen van klimaatverandering zijn soms extreem voelbaar op de plekken die zelf weinig bijdragen tot de oorzaken van de klimaatverandering.

Daarom zijn acties wereldwijd nodig.

Vlaanderen
is omgeving

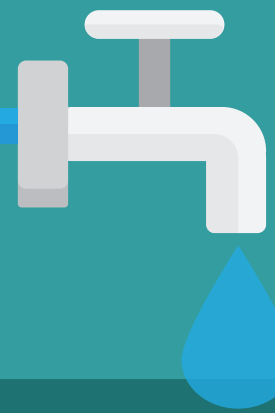
**Join For
Water**

7

LEVEN OP TE GROTE (WATER)VOET

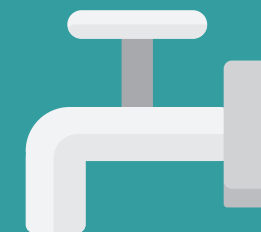
Onze manier van leven verbruikt massa's water uit binnen- en buitenland

25% water
afkomstig van België

Per wereldburger
3800
liter water per dag

75% water
afkomstig van buiten België

Per Belg
7400
liter water per dag

Voeding, kledij, papier, transport, leidingwater ...
zorgen voor dit hoge cijfer.

Die **7400 liter** bestaat voor een **klein deel** uit
het **directe water** dat uit de kraan stroomt,
maar voor een **groot deel** uit het **indirecte**
water dat gebruikt wordt om producten te
maken en tot bij ons te brengen.

katoenen T-shirt
2500 l water

1 tas koffie
130 l water

50g chocolade
455 l water

Colombia

Een tasje koffie in de ochtend? Voor
7 gram Colombiaanse geroosterde
koffiebonen, goed voor een kop van
125 ml, is 130 liter water nodig.

Podcast
3 minuten

Op heterdaad
betraapt

Vlaanderen
is omgeving

Join For
Water

Scan deze QR-code om je
eigen watervoetafdruk
te berekenen

Vlaanderen
is omgeving

Join For
Water

6 SMAKELIJK WATER

Waar je woont, bepaalt de herkomst en dus ook de smaak van je kraantjeswater

1/2 oppervlaktewater

Zuivering gebeurt door de mens

1/2 grondwater

Vooral uit het Waalse Gewest

Ondiep grondwater

Klei

Diep grondwater

Zuivering gebeurt door de natuur

De verschillende drinkwaterbedrijven beslissen over de mix aan oppervlakte- en grondwater om jouw drinkwater te maken

Wist je dat...

... er eigenlijk geen verschil is tussen leidingwater en flessenwater? Beide zijn regenwater, gezuiverd tot drinkwater. Bovendien is leidingwater veel goedkoper dan flessenwater.

... de zuivering van ons leidingwater degelijk is en op meer dan 60 parameters wordt gecontroleerd? Belgen zijn desondanks echte flessendrinkers. We zijn onnodig bang voor de kwaliteit van leidingwater en blijven zeulen met flessen ...

© Join For Water

Oeganda

SDG 6.1: "Tegen 2030 komen tot een universele en gelijke toegang tot veilig en betaalbaar drinkwater voor iedereen."

Via de elektronische waterautomaat is het mogelijk om de klok rond water te halen.

Vlaanderen
is omgeving

Join For
Water

8

VERZUIPEN OF VERDROGEN

De natuur heeft nood aan evenwicht, niet te veel en niet te weinig water

**Fraaie paarse heidedeken
verbloemt droogteprobleem**
Gelderlander (22 augustus 2019)

**Warmte en droogte
problematisch voor
amfibieën**
Natuurpunt (14 augustus 2020)

**In natuurgebied Demerbroeken
ontbreekt elk leven na de zware
regenval van juli**
De Morgen (8 augustus 2021)

**Welke gevolgen hebben de
overstromingen op onze
fauna en flora?**
Onze natuur (6 augustus 2021)

De 14de en 15de juli van 2021 zullen voor altijd in ons collectieve geheugen gegrift staan als de dag waarop grote delen van ons land en zijn buurlanden overstroomden na een even gigantisch als langdurig neerslagfront. Het lijdt dan ook geen twijfel dat de gevolgen rampzalig zijn voor onze medeburgers en voor de infrastructuur in de getroffen gebieden, maar ook op de natuur heeft de zondvloed een niet te onderschatten impact nagelaten.

De zwaarste schade doet zich voor onder de taalgrens, maar ook de Vlaamse natuur blijft niet gespaard. De Demer, de Dijle en hun zijrivieren kampen momenteel met een zware zuurstofschaarste ten gevolge van rioolwater en ander organisch afval dat erin terechtgekomen is door de overstromingen. Heel wat vissen zijn ondertussen reeds gestorven door dat nijpende zuurstoftekort.

**Extreme droogte nefast voor
Vlaamse bossen**
Knack (7 mei 2021)

**Vlinders hebben een versie 2.0
van 'Maaï Mei Niet' nodig**
Knack (14 juli 2021)

Droge zomers betekenen minder eten voor de rupsen. Van Dyck: Als grassen minder vocht kunnen opnemen, daalt hun voedingswaarde. Dat leidt tot kleinere vlinders met een kleiner voortplantingsvermogen.

**Hete zomers, natte
winters, vooral de beuk
is steeds de pineut**
VRT (15 augustus 2020)

Podcast
3 minuten

Tinder voor
vlinders

Vlaanderen
is omgeving
Join For
Water

© Joseph Muhumuza

Oeganda

Natte natuur, zoals moerassen en wetlands, houdt twee keer meer CO₂ vast dan bossen, maar verdwijnt drie keer sneller.

De natuur is de dupe van **onze slechte omgang met water**. We laten te weinig ruimte voor water door draineren, oppompen van grondwater, kanaliseren, verharderen ... Dit leidt tot te droge of te natte plaatsen.

De natuur heeft heel wat te verduren als gevolg van de extreme weersomstandigheden door de **klimaatverandering**.

Vlaanderen
is omgeving

Join For
Water

9

OOK DE MENS IS DE DUPE

Landbouwers, bedrijven en burgers hebben ook last van te veel en te weinig water

Bedrijven en energiesector

Grote waterafhankelijkheid

Bedrijven en de energiesector zijn de grootste watergebruikers

Landbouwers

Haat-liefderelatie met water

Te droge akkers remmen de plantengroei en leiden tot mislukte oogsten

Te natte akkers maken landbouwactiviteiten onmogelijk

Burgers

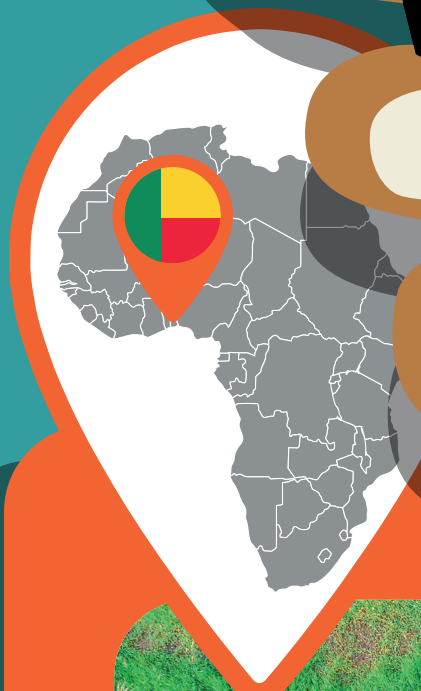
Hun zorgen rond water

Droogte kan leiden tot drinkwatertekorten en nog veel meer

Huizen worden nog steeds gebouwd in overstromingsgevoelige gebieden en dat leidt steeds meer tot persoonlijke drama's

© Join For Water

Benin

Op de oevers van de Ouémé en het meer van Nokoué lag in de jaren tachtig een mangrovebos. Door de opkomende houtwinning en aquacultuur verdween het rijke ecosysteem bijna volledig.

Inwoners voelden de grote verandering en trokken aan de alarmbel. Via dialoog wordt er samen naar duurzame oplossingen gezocht.

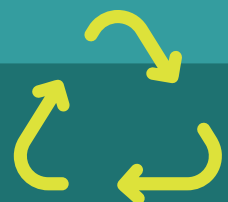
Vlaanderen
is omgeving

Join For
Water

10

EEN WATERRIJKE TOEKOMST?!

Bewust omgaan met water, een oplossing voor zowel droogte als overstromingen

Slim watergebruik

Efficiënt water gebruiken

Indirect watergebruik verminderen

Verschillende waterbronnen voor verschillende functies

Hergebruik van water stimuleren bij burgers, landbouw en industrie. Bijvoorbeeld afvalwater van viskwekerijen gebruiken als bemesting voor tomaten

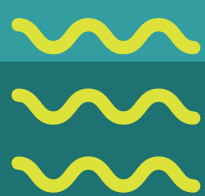

Samen denken en doen

Enkel als **overheden en burgers** in **dezelfde richting denken en doen**, kunnen we de toekomst in de juiste richting sturen.

Blue Deal

Een plan van de Vlaamse regering in de strijd tegen waterschaarste en droogte met vele concrete acties, projecten en grote investeringen.

Ruimte voor water

Niet/minder verhard

Tijd geven om te infiltreren

Meanderende rivier

Compacter wonen

© Join For Water

Oeganda

De Mpanga Gorge-kloof leed onder ontbossing en veeteelt. Zeldzame palmvarens dreigden uit te sterven. De heuvels waren sterk gedegradeerd, met veel erosie als gevolg.

De laatste jaren werd dit ecosysteem hersteld door bestaande bossen te beschermen en opnieuw jonge palmvarens aan te planten. Water wordt opgepompt zodat het vee op de heuvels kan drinken, landbouwactiviteit op de hellingen wordt beperkt en men kijkt ook naar andere vormen van landbouw zoals imkerij.

Vlaanderen
is omgeving

Join For Water